

Α ακούω-καταννώ

- 1 Άκουσε τα κείμενα και δεσ τις εικόνες.
- 2 Ταίριαξε τα κείμενα που άκουσες με τις εικόνες:
  - Το κείμενο 1 ταιριάζει με την εικόνα ...
  - Το κείμενο 2 ταιριάζει με την εικόνα ...
  - Το κείμενο 3 ταιριάζει με την εικόνα ...
  - Το κείμενο 4 ταιριάζει με την εικόνα ...

Εθνικές Γιορτές

- η 28η Οκτωβρίου (1940)
Αρχίζει ο πόλεμος των Ελλήνων με τους Ιταλούς και τους Γερμανούς.
- η 25η Μαρτίου (1821)
Άρχισε η ελληνική επανάσταση.
- 17 Νοέμβρη (1973) Πολυτεχνείο
Το τέλος της δικτατορίας

- η παρέλαση, κάνω παρέλαση
- η σημαία, κρατώ τη σημαία

Θρησκευτικές γιορτές

- **τα Χριστούγεννα:** η γέννηση του Χριστού, λέω τα κάλαντα, στολίζω το χριστουγεννιάτικο δέντρο/το καράβι
- **η Πρωτοχρονιά:** η ανταλλαγή δώρων, ο Αϊ Βασίλης, η βασιλόπιτα το γιορτινό τραπέζι
- **το Πάσχα:** τα κόκκινα αυγά, η λαμπάδα, πηγαίνω στην εκκλησία, Η Μεγάλη Εβδομάδα, η Μεγάλη Παρασκευή, ο Επιτάφιος, το Μεγάλο Σάββατο, η Ανάσταση, τσουγκρίζω τα αυγά, ψήνω/σουβλίζω το αρνί
- **οι Απόκριες:** το καρναβάλι, ντύνομαι καρναβάλι, η αποκριάτικη στολή, η μάσκα/μασκαρεύομαι/ο μασκάρας, οι σερπαντίνες, τα κομφετί, ο αποκριάτικος χορός
- **η Καθαρή Δευτέρα:** η νηστεία/νηστεύω/κάνω νηστεία, πετάω χαρταετό
- **Ο Δεκαπενταύγουστος / η γιορτή της Παναγίας:**
το πανηγύρι, γιορτάζει η Μαρία και ο Παναγιώτης

Οικογενειακές γιορτές

- η ονομαστική γιορτή (π.χ. του Αγίου Γεωργίου, της Αγίας Σοφίας)
- τα γενέθλια • ο γάμος • τα βαφτίσια

Καλή
Ανάσταση!

- 1 Αντιστοίχισε τις γιορτές με τις ημερομηνίες.

- 2 Απάντησε στις ερωτήσεις του Φρίξου.

Ευχές

- Καλά Χριστούγεννα!
- Ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος!
- Καλή Χρονιά! Χρόνια Πολλά!

- Καλό Πάσχα! Καλή Ανάσταση!
- Χριστός Ανέστη! Αληθώς Ανέστη!

- Να ζήσετε! Συγχαρητήρια!
- Να σας ζήσει!

- Χρόνια Πολλά!
- Να τα εκατοστήσεις!

Γιορτή

- ο Δεκαπενταύγουστος •
τα Χριστούγεννα •
το Πάσχα •
η Πρωτοχρονιά •

Ημερομηνία

- 25 Δεκεμβρίου
• 1 Ιανουαρίου
• άνοιξη
• 15 Αυγούστου

- α. Πώς γιορτάζεις τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά, το Πάσχα;

- β. Ποιες διαφορετικές γιορτές υπάρχουν στη χώρα σου; Μίλησε γι' αυτές.

- 3 Ρώτησε τον συμμαθητή/τη συμμαθήτριά σου πότε κάνουν οι Έλληνες τα παρακάτω. Θα σε βοηθήσει το λεξιλόγιο:

- 4 Δες τις γιορτές και πες τι ευχή δίνουμε.

Έτσι ντυμένος
δεν με αναγνωρίζουν...
Περνάω...
απαρατήρητος!

- ▶ α. Πότε βάζουν αυγά;
...
- β. Πότε στολίζουν το δέντρο;
...
- γ. Πότε πετούν χαρταετό;
...
- δ. Πότε νηστεύουν;
...
- ε. Πότε γιορτάζουν τη Μαρία;
...
- στ. Πότε ντύνονται καρναβάλια;
...
- ζ. Πότε κάνουν παρέλαση;
...
- η. Πότε σουβλίζουν αρνί;
...
- θ. Πότε λένε τα κάλαντα;
...

- ▶ α. Γενέθλια ...
- β. Ονομαστική Γιορτή ...
- γ. Πάσχα ...
- δ. Χριστούγεννα ...
- ε. Πρωτοχρονιά ...

Το Πάσχα

1 Διάβασε το κείμενο.

Φρίντα: Πέτρο, πώς πέρασες τις διακοπές του Πάσχα;

Πέτρος: Τέλεια! Πήγα στο χωριό μου. Ήταν η γιαγιά μου, ο παππούς μου και όλα μου τα ξαδέρφια.

Φρίντα: Όλη η οικογένεια; Γιατί, τι κάνετε το Πάσχα;

Πέτρος: Είναι πολύ μεγάλη γιορτή. Γι αυτό μαζευόμαστε όλοι.

Φρίντα: Δηλαδή;

Πέτρος: Όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα, έτσι λέμε την εβδομάδα πριν από την Κυριακή του Πάσχα, πηγαίνουμε στην εκκλησία και παρακολουθώμε τη λειτουργία.

Φρίντα: Όλοι πηγαίνετε στην εκκλησία;

Πέτρος: Οι περισσότεροι. Και μάλιστα σαράντα μέρες πριν αρχίζουμε τη νηστεία.

Φρίντα: Νηστεία;

Πέτρος: Ναι δεν τρώμε καθόλου κρέας, γάλα ή τυρί. Την μεγάλη Πέμπτη βάφουμε τα αυγά.

Φρίντα: Δηλαδή;

Πέτρος: Βάφουμε τα αυγά κόκκινα και η γιαγιά φτιάχνει τσουρέκια. Τα ψήνει και τα κρύβει σε ένα ντουλάπι για να μην τα φάμε. Εγώ πάντα κλέβω ένα κομμάτι αλλά η γιαγιά δεν με μαλώνει.

Φρίντα: Γιατί;

Πέτρος: Γιατί είμαι μικρός, λέει.

Φρίντα: Και την Ανάσταση τι κάνετε;

Πέτρος: Α ναι!!! Το Μεγάλο Σάββατο το βράδυ πηγαίνουμε στην εκκλησία. Κρατάμε όλοι λαμπάδες. Εμένα μου την φέρνει η νονά μου, αυτή δηλαδή που με βάφτισε.

Φρίντα: Τι εννοείς «σε βάφτισε»;

Πέτρος: Μου έδωσε το όνομα «Πέτρος» στην εκκλησία, όταν ήμουν μωρό.

Φρίντα: Α... και μετά;

Πέτρος: Στις 12 ο παπάς ψέλνει το «Χριστός Ανέστη» και όλοι λέμε Χριστός Ανέστη και τσουγκρίζουμε τα αυγά.

Φρίντα: Α ωραία. Και την Κυριακή;

Πέτρος: Την Κυριακή του Πάσχα γίνεται μεγάλο γλέντι. Ο μπαμπάς και ο θείος σουβλίζουν το αρνί και η γιαγιά ετοιμάζει φαγητά. Λέμε «Χρόνια Πολλά», τρώμε πολύ, χορεύουμε και τραγουδάμε.

Φρίντα: Δηλαδή, τι γιορτάζετε;

Πέτρος: Την Ανάσταση του Χριστού.

Φρίντα: Ωραία γιορτή! Θα με καλέσεις και μένα του χρόνου;

2 Βρες αν είναι σωστές ή λάθος οι παρακάτω προτάσεις.

	ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ
α. Ο Ο Πέτρος πέρασε πολύ καλά το Πάσχα.	...
β. Ο Πέτρος γιόρτασε το Πάσχα στο χωριό μόνος.	...
γ. Οι Έλληνες πηγαίνουν στην εκκλησία τη μεγάλη Εβδομάδα.	...
δ. Σαρακοστή λέμε τις 40 μέρες μετά το Πάσχα.	...
ε. Στον Πέτρο αρέσει η Ανάσταση.	...
στ. Φέτος η νονά του του έφερε λαμπάδα.	...
ζ. Το Πάσχα τσουγκρίζουμε αυγά.	...
η. Την Κυριακή του Πάσχα όλοι λένε Χρόνια Πολλά.	...
θ. Την Κυριακή του Πάσχα όλοι γλεντούν.	...

3 Βρες τι σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις του κειμένου.

μαζευόμαστε •
παρακολουθώ •
κάνω νηστεία •
βάφω κάτι •
το τσουρέκι •
κλέβω •
τσουγκρίζω •
σουβλίζω •
το γλέντι •

• χτυπάω κάτι πάνω σε κάτι άλλο
• πολλά άτομα πηγαίνουν σε ένα μέρος
• δίνω χρώμα σε κάτι
• γυρίζω το κρέας γύρω από τη φωτιά και το ψήνω
• μια παρέα τρώει, χορεύει, τραγουδάει.
• βλέπω και ακούω κάτι
• παίρνω κάτι από κάποιον χωρίς να το ξέρει
• γλυκό ψωμί που το τρώμε κυρίως το Πάσχα
• δεν τρώω κρέας, γάλα, αυγά και τυρί

Καρναβάλια

1 Διάβασε το κείμενο.

Το Καρναβάλι της Πάτρας

Το Πατρινό καρναβάλι είναι η μεγαλύτερη αποκριάτικη γιορτή στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα καρναβάλια του κόσμου. Γίνεται εδώ και 160 χρόνια. Αρχίζει στις 17 Ιανουαρίου και τελειώνει την Καθαρή Δευτέρα. Την παραμονή της τελευταίας Κυριακής γίνεται μια νυχτερινή παρέλαση με καρναβάλια που περπατάνε και χορεύουν στους δρόμους της πόλης. Φοράνε στολές που έχουν φαντασία και χιούμορ. Την Κυριακή της αποκριάς γίνεται η μεγάλη παρέλαση με **άρματα**. Στο τέλος καίνε τον βασιλιά καρνάβαλο στο λιμάνι της Πάτρας. Τις ημέρες του καρναβαλιού πολλές ομάδες παιδιών και μεγάλων παίζουν το παιχνίδι του «Κρυμμένου Θησαυρού». Οι ομάδες αυτές παίρνουν μέρος σε παιχνίδια γνώσεων, ζωγραφικής, θεάτρου και άλλα και κερδίζει η ομάδα με τους περισσότερους βαθμούς. Χιλιάδες Πατρινοί και επισκέπτες από όλη την Ελλάδα **ξεφαντώνουν** και **ξενυχτάνε**.

Το Καρναβάλι του Ρίο

Το καρναβάλι του Ρίο ντε Τζανέιρο στη Βραζιλία, είναι το πιο γνωστό καρναβάλι του κόσμου. Το Ρίο γιορτάζει το καρναβάλι από το 1641. Άρχισε από τους πρώτους κατοίκους του Ρίο, τους *caríocas*, που σε ένα έθιμό τους χόρευαν και πετούσαν αυγά και νερό ο ένας στον άλλο. Στην παρέλαση του Ρίο παίρνουν μέρος χορευτές και χορεύτριες από σχολές *σάμπα* και άλλων λατινικών χορών. Οι χορευτές μαζί με τον βασιλιά και τη βασίλισσα του καρναβαλιού φορούν πολύχρωμες στολές και χορεύουν στους δρόμους μέχρι το πρωί. Το καρναβάλι διαρκεί τέσσερις μέρες και χιλιάδες τουρίστες από όλο τον κόσμο **διασκεδάζουν** και **ξεφαντώνουν**.

2 Βρες τι σημαίνουν οι λέξεις.

η παραμονή

- α. η βδομάδα πριν από κάτι σημαντικό
- β. η μέρα ύστερα από κάτι σημαντικό
- γ. η μέρα πριν από κάτι σημαντικό

τα άρματα

- α. αμάξι για τρόφιμα
- β. αμάξι για εκδρομές
- γ. αμάξι για παρελάσεις

καίω

- α. ζεσταίνω
- β. βάζω φωτιά
- γ. βάζω νερό

ο θησαυρός

- α. ένα κουτί με πράγματα ακριβά και πολύτιμα
- β. ένα κουτί με πολλά γλυκά
- γ. ένα κουτί με αποκριάτικες στολές

παίρνω μέρος

- α. παίρνω ένα κομμάτι γλυκό
- β. μπαίνω σε μια ομάδα /παιχνίδι/ διαγωνισμό
- γ. μπαίνω σε μια τάξη

ξεφαντώνω

- α. περνάω πάρα πολύ καλά με χορό και φαγητό και τραγούδι
- β. περνάω καλά στην τάξη
- γ. δεν περνάω πολύ καλά

ξενυχτάω

- α. δεν κοιμάμαι τη μέρα
- β. δεν κοιμάμαι την νύχτα
- γ. είμαι έξω από το σπίτι

διασκεδάζω

- α. χορεύω
- β. περνάω καλά
- γ. τραγουδάω

3 Διάβασε τις προτάσεις και βρες σε ποιο κείμενο αντιστοιχούν.

	Καρναβάλι της Πάτρας	Καρναβάλι του Ρίο
α. Ξεκινάει τον Ιανουάριο.	☐	☐
β. Το καρναβάλι αυτό είναι πολύ παλιό.	☐	☐
γ. Κάνουν παρέλαση χορευτές.	☐	☐
δ. Κάνουν παρέλαση το προηγούμενο βράδυ. ...	☐	☐
ε. Η παρέλαση της Κυριακής έχει άρματα.	☐	☐
στ. Στην παρέλαση χορεύουν λατινικούς χορούς.	☐	☐
ζ. Μικροί και μεγάλοι παίζουν ένα παιχνίδι.	☐	☐
η. Φοράνε στολές με πολλά χρώματα.	☐	☐
θ. Οι στολές τους είναι αστείες.	☐	☐
ι. Έχει τουρίστες από όλο τον κόσμο.	☐	☐

4 Απάντησε στις ερωτήσεις του Φρίξου.

- α. Γιορτάζετε το καρναβάλι στη χώρα σας; Πώς;
- β. Ντύνεσαι καρναβάλι στις απόκριες;
- γ. Τι ντύνεσαι;
- δ. Δες τις παρακάτω εικόνες και πες ποια στολή σου αρέσει.

βλέπω-μαθαίνω

Η σύνθεση των λέξεων με τα αχώριστα μόρια

1

Με το -α

-α (ή **αν**- μπροστά από φωνήεν) άκακος, αξέχαστος, ανάλατος

Παραδείγματα:

- Η ομάδα μας ήταν πολύ άτυχη. Έχασε τον αγώνα το τελευταίο λεπτό.
- Άργησε να γυρίσει ο Φρίξος από τη βόλτα του στο πάρκο και ανησυχώ.
- Το φαγητό είναι ανάλατο. Βάλε σε παρακαλώ, λίγο αλάτι.
- Αγράμματος είναι ο άνθρωπος που δεν ξέρει να διαβάζει και να γράφει.

α + τύχη

αν + ήσυχος

αν + αλάτι

α + γράμμα

2

Με το -ξε

Το -ξε σημαίνει:

α. έξω...

ξεπορτίζω (ξε+ πόρτα),

ξεχειλίζω (ξε+χείλη)

β. πολύ...

ξεμακραίνω (ξε+μακριά)

ξεκουφαίνω (ξε+ κουφός)

γ. εντελώς...

ξεπουλώ (ξε+πουλώ)

ξεπαγιάζω (ξε+πάγος)

δ. Το αντίθετο...

ξεβάφω (ξε+βάφω)

ξεδιψάω (ξε+διψάω)

Παραδείγματα:

- Όταν γυρίζω στο σπίτι ύστερα από παιχνίδι, ξεντύνομαι και πλένομαι.
- Τα παιδιά δεν πρέπει να ξενυχτάνε αλλά πρέπει να κοιμούνται νωρίς.
- Με ξετρελαίνουν τα καρναβάλια.
- Η αφίσα στον τοίχο του δωματίου μου ξεκόλλησε. Θα την ξανακολλήσω.

ξε + ντύνομαι

ξε + νύχτα

ξε + τρελαίνω

ξε + κολλώ

